

Nieuwe Controleverordening: gevolgen voor keuring en toezicht

De ingangsdatum is 14 december 2019

1 Inleiding

Dit is een informatiedocument over de keuring en het toezicht op slachthuizen voor **pluimvee, lagomorfen en/of vrij wild** onder de nieuwe Europese Controleverordening.

Vanaf 14 december 2019 moeten de officiële toezichthouders in de Europese lidstaten, waaronder de NVWA, voldoen aan de nieuwe Europese Verordening 2017/625. De lidstaten hadden een relatief korte periode om alle aspecten van deze nieuwe Controleverordening te verankeren in nationale werkwijzen en registratiesystemen. Het is niet mogelijk gebleken om het gehele voor Nederland voorziene systeem met alle details per 14 december a.s. gereed te hebben. Dit wordt momenteel zorgvuldig op details ingevuld en in het voorjaar van 2020 uitgerold.

Op basis van de nieuwe kaders en regels die in deze Verordening gesteld worden voor kleine slachthuizen gaat de NVWA de wijze waarop de keuring en het toezicht in kleine slachthuizen plaatsvindt anders inrichten.

2 De nieuwe keurings- en toezicht systematiek op slachthuizen

Met het van kracht worden van de Europese Controleverordening heeft de NVWA een nieuwe keurings- en toezicht systematiek ontwikkeld voor slachthuizen. Op hoofdlijnen houdt dit het volgende in:

Toezicht:

De slachthuizen zijn onderverdeeld in drie groepen, met per groep eigen criteria om het toezicht te bepalen:

- 1) Slachthuizen met permanent toezicht
- 2) Slachthuizen die meer dan 1000 GVE roodvlees, gekweekt wild, grof vrij wild en/of 150.000 stuks pluimvee, lagomorfen, klein vrij wild per jaar slachten
- 3) Slachthuizen die minder dan 1000 GVE roodvlees, gekweekt wild, grof vrij wild en/of 150.000 stuks pluimvee, lagomorfen, klein vrij wild per jaar slachten

PM keuring:

- A) Als er onder permanent toezicht geslacht wordt is inline PM keuring de toegestane PM keuringsmethode
- B) De duur van het toezicht op de PM keuring wordt, bij bedrijven zonder permanent toezicht, bepaald door een aantal risicofactoren
- C) Op slachthuizen die als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren en gekweekt wild slachten worden de omstandigheden waaronder de PM keuring plaatsvindt op een aantal punten geüniformeerd

2.1 Slachthuizen in groep 1

Bij de slachthuizen in groep 1 zijn net als onder het huidige toezichtsregime de slachtsnelheden en slachtaantallen reden om permanent toezicht in te stellen. Tevens slachten de meeste bedrijven in deze categorie continue, zodat ze niet aan de wettelijke definitie voor slachthuizen met geringe capaciteit voldoen. Naarmate er meer dieren geslacht worden en naarmate de slachtsnelheden hoger zijn moet het slachthuis in toenemende mate maatregelen nemen om het proces beheersbaar te houden. Een hogere mate van NVWA toezicht kan hierbij noodzakelijk zijn. Tabel 1 toont de grens waarboven slachtsnelheden en/of aantallen per week resulteren in permanent toezicht.

[Tabel 1: Rekentabel toezichtsprotocol](#)

Permanent toezicht houdt in dat de NVWA permanent aanwezig is gedurende het slachtproces. Het hangt o.a. van de bedrijfsgrootte en de bedrijfsvoering af hoeveel personeel de NVWA hiervoor inzet. Daarnaast kan de NVWA besluiten om buiten slachttijden bepaalde inspecties op een slachthuis uit te voeren.

2.2 Slachthuizen in groep 2

De nieuwe Controleverordening werkt met GVE normen uit VO (EG) 1099/2009 (Grootvee Eenheden, om slachtdieren onderling te kunnen vergelijken) en houdt zelf ook een aantal GVE normen aan. De normen voor pluimvee, lagomorphen en klein vrij wild zijn vervolgens herleid uit de in de verordening genoemde aantallen. In tabel 2 zijn de nieuwe GVE normen af te lezen.

Tabel 2: Grootvee eenheden (GVE) op basis van de nieuwe Controleverordening

Diergroep gedomesticeerde hoefdieren	GVE
Vleesvarkens	0,2
Zeugen en beren	0,2
Overige varkens	0,15
Paarden en ezels	1
Schapen en geiten	0,05
Rund > 1 jaar	1
Rund < 1 jaar	0,5
Waterbuffels	1

Diergroep pluimvee en lagomorphen	GVE
Vleeskuikens	0,0067
Kippen	0,0067
Eenden	0,0067
Duiven	0,0067
Kalkoenen	0,0067
Ganzen	0,0067
Fazanten	0,0067
Parelhoenders	0,0067
Patrijzen	0,0067
Kwartels	0,0067
Lagomorphen (tamme konijnen)	0,0067

Diergroep gekweekt wild	GVE
Gekweekte wilde zwijnen	0,15
Gekweekte damherten	0,05
Gekweekte edelherten	0,2
Gekweekte moeflons	0,05
Alpaca's	0,05
Lama's	0,2
Emoes en struisvogels	0,2

Diergroep grof vrij wild	GVE
Edelherten	0,2
Damherten	0,05
Reeën	0,05
Moeflons	0,05
Wilde zwijnen	0,2

Klein vrij wild	GVE
Hazen	0,0067
Konijnen	0,0067
Duiven	0,0067
Eenden	0,0067
Ganzen	0,0067
Fazanten	0,0067
Patrijzen	0,0067
Overig klein vrij wild	0,0067

Slachthuizen die meer dan 1000 GVE roodvlees en/of 150.000 stuks pluimvee, lagomorphen, klein vrij wild per jaar slachten, horen volgens de nieuwe Controleverordening onder permanent toezicht te vallen. De NVWA heeft echter gekozen voor een andere route, namelijk het gebruik maken van een mogelijkheid in deze wet om niet-permanent toezicht toe te staan bij hogere aantallen. De NVWA moet dan wel via haar risicoanalyse m.b.t. toezicht op slachthuizen bepalen wanneer permanent toezicht wél aan de orde moet zijn.

Deze mogelijkheid is er alleen voor slachthuizen waarbij slachting slechts tijdens een deel van de werkdag plaatsvindt, of tijdens de gehele werkdag maar niet op iedere werkdag van de week. Dit is bij de slachthuizen in groep 2 aan de orde. Groep 2 is daarom genotificeerd in Brussel voor niet-permanent toezicht, en de mate van toezicht zal vervolgens op basis van aanwezige risico's worden toegekend.

Als eerste heeft de NVWA slachtdieren ingedeeld in groepen met een laag of een verhoogd risico op gebied van diergezondheid, volksgezondheid en dierenwelzijn. Om genoemde risico's te verkleinen is bepaald dat specifieke risico diergroepen alleen onder permanent toezicht geslacht en PM gekeurd mogen worden. Andere diergroepen kunnen zonder permanent toezicht geslacht en PM gekeurd worden. Dit laatste is het geval voor pluimvee, lagomorfen en vrij wild.

Naast de risicobeoordeling van de slachtdieren worden tevens de prestaties van het slachthuis beoordeeld. Dit gebeurt via een bonus-malus systeem waarbij punten worden toegekend op de risicogebieden: beheerspunten proces, hygiëne, welzijn, tracering, historie en diergezondheid (R&O).

Als een bedrijf zelf maatregelen neemt om de aanwezige risico's te beheersen, dan kan dat leiden tot "pluspunten" (bonus). Bedrijfsprocessen die extra risico's met zich meebrengen en problemen met de naleving van wettelijke regels, leveren puntenafrek op (malus). Indien het bedrijf in punten boven een bepaalde normen komt, dan wordt meer toezicht ingesteld (tot als uiterste mogelijkheid permanent toezicht) gedurende het gehele slachtproces. Daarnaast kan de NVWA altijd besluiten om buiten de aangevraagde slachttijden bepaalde inspecties op uw bedrijf uit te voeren.

2.3 Slachthuizen in groep 3

Indien een slachthuis minder dan 1000 GVE roodvlees en/of 150.000 stuks pluimvee, lagomorphen, klein vrij wild per jaar slacht, valt het in groep 3. De variatie in bedrijfsgrootte in deze groep is groot. Het bevat bedrijven die 2 runderen per maand slachten maar ook bedrijven die 999 GVE per jaar slachten. Dit vraagt om maatwerk.

Tabel 1 (zie pagina 2) toont de grenzen waarboven slachtsnelheden en/of aantallen per week resulteren in zogenaamd hoogfrequent of laagfrequent toezicht. De slachthuizen die op basis van tabel 1 vallen onder hoogfrequent toezicht, noemen we slachthuizen in **groep 3a**. De slachthuizen die op basis van tabel 1 vallen onder laagfrequent toezicht, noemen we slachthuizen in **groep 3b**.

Maatwerktoezicht houdt voor de **groep 3a** bedrijven in, dat dezelfde systematiek wordt gevolgd voor de slachthuizen in groep 2. Dat wil zeggen dat tabel 3 wordt gevolgd in het bepalen of permanent toezicht nodig is bij het slachten van bepaalde diergroepen. En dat het bonus-malus systeem gevolgd wordt om te bepalen of er meer toezicht nodig is. Het volgen van dezelfde systematiek als voor groep 2 wordt gerechtvaardigd doordat de NVWA het risico wil verkleinen dat verhoogd risico diergroepen zich gaan verplaatsen naar slachthuizen die net onder de grens van groep 2 slachten en er relatief weinig toezicht is ingeregeld.

Voor bedrijven in **groep 3b** kiest de NVWA ook voor maatwerktoezicht. Het volgen van de systematiek voor groep 2 slachthuizen wordt hier als hulpmiddel gebruikt door de bedrijvenbeheerder, senior toezichthoudend dierenarts en teamleider om te bepalen of meer toezicht bovenop de basisfrequentie noodzakelijk is. De basisfrequentie voor groep 3b is naar analogie met toezicht onder VO (EG) 854/2004 vooralsnog op maandelijks gezet.

2.4 Samenvatting toezicht systematiek

Samengevat houden de nieuwe wettelijke regels op het gebied van toezicht het volgende in voor slachthuizen voor pluimvee en vrij wild:

- Een slachthuis valt in groep 1 (permanent toezicht) op basis van slachtaantallen per week, slachtsnelheden en het feit dat het slachtproces op continue basis plaatsvindt;
- Slachthuizen in groep 2 en 3 kunnen door het sturen op risicovolle bedrijfsprocessen en naleving van wettelijke regels een hoge mate van invloed uitoefenen op het toezicht wat de NVWA instelt.

2.5 Tijdspad

2.5.1 Vanaf 14 december 2019

Vanaf 14 december 2019 zijn de slachthuizen in groep 2 genotificeerd in Brussel, waarbij is gesteld dat het permanente toezicht op basis van aanwezige risico's zal worden toegekend. Omdat het niet mogelijk is gebleken om het nieuwe toezicht systeem voor 14 december 2019 te verankeren in nationale werkwijzen en registratiesystemen, blijft de huidige risico analyse van kracht, zolang uitrol van de nieuwe systematiek nog niet is voltooid. Tot dat moment zal de NVWA de onderdelen keuring en toezicht blijven uitvoeren op de huidige gangbare wijze.

Vanaf 14 december 2019 zal de dierenarts de keuringsbeslissing nemen op basis van de nieuwe Controleverordening. Dat houdt voor roodvleesslachthuizen en wildbewerkingsinrichtingen in dat de VOS-lijst die het bedrijf krijgt uitgereikt een andere lay-out zal hebben. De afkeurbewijzen bij het slachten van pluimvee wijzigen vooralsnog niet.

2.5.2 Vanaf 1 januari 2020

Vanaf 1 januari zal de NVWA de nieuwe GVE normen gebruiken voor het bepalen van het toezicht. Voor de facturering worden vooralsnog de huidige GVE normen gehanteerd.

2.5.3 Najaar 2020

Zodra de nationale werkwijzen en registratiesystemen gereed zijn voor de nieuwe toezicht- en keuringssystematiek en de basiseisen van de PM keuringsomstandigheden zijn vastgesteld, wordt de nieuwe systematiek uitgerold. Er worden in overleg met de brancheorganisaties mogelijk nog wijzigingen op detailniveau doorgevoerd. De nieuwe werkwijze wordt tijdig met de brancheverenigingen besproken en de slachthuizen worden geïnformeerd. Tevens zal de NVWA website worden geactualiseerd.